

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 30

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI
Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-69/2018-1

Datum: 23. 4. 2018

Zadeva: Predlog 9068-85: Pokojnina

Zveza: Vaš dopis št. 092-85/2018/1 z dne 10. aprila 2018

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju MDDSZ) smo prejeli predlog 9068-85: Pokojnina, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si.

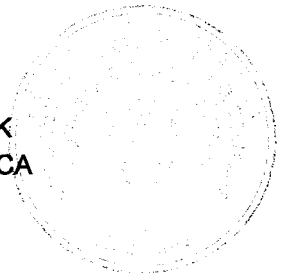
V prilogi vam posredujemo odgovor na izpostavljeno problematiko z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

S spoštovanjem.

Pripravila:
Lidija Šubelj
podsekretarka

mag. Mitja Žiher
vodja sektorja

mag. Katja RIHAR BAJUK
GENERALNA DIREKTORICA

Priloga:

- Odgovor MDDSZ

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI
Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1031-69/2018-2

Datum: 23. 4. 2018

Zadeva: Predlagam.vladi.si – predlog 9068-85: Pokojnina

ZVEZA: Vaš dopis št. 092-85/2018/1 z dne 10. aprila 2018

Spoštovani!

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor Vladi RS predlaga, da se spremeni Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, v delu, ki se nanaša na vdovsko pokojnino. Vdovec oziroma vdova naj bi v primeru smrti zakonskega partnerja lahko izbirala med svojo pokojnino in pokojnino umrlega partnerja v celoti. Če pa vdova oziroma vdovec ne bi prejela svoje pokojnine, bi bila upravičena do 70% pokojnine umrlega zakonca.

V odgovoru na omenjeni predlog vam z vidika veljavne zakonodaje o pokojninskem in invalidskem zavarovanju posredujemo sledeče pojasnilo:

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17 in 65/17, v nadaljevanju ZPIZ-2) v 2. členu določa, da obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje na podlagi medgeneracijske solidarnosti obsega obvezno in prostovoljno vključitev v obvezno zavarovanje ter pravice in obveznosti iz obveznega zavarovanja za primer starosti, invalidnosti in smrti, določene na podlagi dela, prispevkov ter po načelih vzajemnosti in solidarnosti. Kot zavarovalni riziko je tako določen tudi primer smrti zavarovanca.

Pravice iz obveznega zavarovanja so neodtujljive osebne pravice, ki jih ni mogoče prenesti na drugega in ne podedovati. To pomeni, da pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja niso v pravnem prometu ter zavarovanec in posameznik z njimi ne more prostovoljno razpolagati, saj je njihov temeljni namen predvsem zagotavljanje zavarovančeve socialne varnosti. Pomembno izjemo predstavlja pravica do vdovske pokojnine, ki po zavarovančevi smrti pripada preživelemu zakoncu. V tem primeru ne moremo govoriti o dedovanju, ampak gre za posebno

pravico pokojnega zavarovanca, saj obvezno zavarovanje zajema tudi zavarovanje za primer smrti. S tem se zagotavlja socialna varnost tistih družinskih članov, ki jih je bil dolžan preživljati.

Vdovska pokojnina je torej pravica, ki pripada preživelemu zakoncu v primeru izpolnjevanja določenih pogojev tako na strani umrlega zavarovanca, kot tudi na strani preživelega zakonca. Pravica torej izvira iz obveznega zavarovanja in je pokrita s prispevki, ki jih je za primer smrti plačeval umrli zavarovanec, kar pomeni, da gre tudi v tem primeru za pravico, za katero so bili predhodno plačani prispevki. Hkrati pojasnjujemo še, da gre za pravico, ki jih je Republika Slovenija dolžna zagotavljati v skladu z ratificiranimi in veljavnimi mednarodnimi pogodbami s področja socialne varnosti.

Preživeli zakonec ali drug upravičenec do vdovske pokojnine, ki ima poleg pravice do te pokojnine tudi pravico do lastne pokojnine, lahko glede na drugi odstavek 61. člena ZPIZ-2 svobodno odloča o tem, katero od pokojnin bo užival in izbira tudi ni časovno omejena. Vdovska pokojnina se odmeri v višini 70% od osnove, to je pokojnine, ki jo je ali bi jo užival umrli. Vdovska pokojnina je torej izvedena pravica iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja umrlega zavarovanca ali uživalca določenih pravic na podlagi invalidnosti iz obveznega zavarovanja.

Če ima preživeli zakonec ali z njim izenačena oseba poleg pravice do vdovske pokojnine tudi pravico do lastne pokojnine, lahko sočasno uživa dve pravici, in sicer lastno in del vdovske pokojnine. Pravico do dela vdovske pokojnine po splošnih predpisih lahko pridobi vdova oziroma vdovec le pod pogojem, da sta bila oba z umrlim partnerjem vključena v splošni sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Da pa ne bi bile vdove oziroma vdovci, ki izpolnijo pogoje tako za priznanje do lastne starostne ali invalidske pokojnine kot tudi pogoje za priznanje pravice do samostojne vdovske pokojnine, v neenakem položaju kot vdove oziroma vdovci, ki nimajo pravice do lastne pokojnine, sistem samo prvim omogoča izbirno pravico, da uživajo tisto pokojnino, ki si jo sami izberejo. Ker so bili v takem primeru prispevki dejansko plačani za dve pravici, upravičenec pa zaradi prepovedi sočasnega uživanja ne more uživati dveh ali več pokojnin, se vdovam oziroma vdovcem, ki se odločijo za uživanje lastne pokojnine, kot kompenzacija priznava večja pravica v obliki pravice do dela vdovske pokojnine. To pomeni izjemo od izbirne pravice kot eno od splošnih načel pokojninskega zavarovanja, po katerem oseba ne more sočasno prejemati več pokojnin, kljub temu, da izpolnjuje pogoje za več pravic. Taki vdovi ali vdovcu se tako poleg predčasne, starostne ali invalidske pokojnine izplačuje tudi 15 % vdovske pokojnine, pri čemer pa ta del ne sme presegati 11,7 % najnižje pokojninske osnove.

V zvezi s kritikami sistema ter vašimi predlogi pa še pojasnjujemo, da v mesecu aprilu 2016 izdana Bela knjiga o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljevanju Bela knjiga) vsebuje med drugim tudi nekatere predloge v zvezi z vdovsko pokojnino, trenutno ureditev tega področja ter izzive s katerimi se pokojninsko in invalidsko zavarovanje in družba soočata, hkrati pa je delovna skupina predlagala tudi možne načine reševanje pokojninskega sistema. Opozarjamo, da gre za strokovni dokument in ne za reformo oziroma zakonodajo s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Smisel Bele knjige je strokovni pregled trenutne ureditve, njenih pomanjkljivosti ter predlog različnih možnosti za reševanje sistema ter nadaljnji razvoj tega sistema. Gre za dokument, ki predstavlja podlago za nadaljnjo razpravo o prihodnosti pokojninskega sistema, ki se bo izvedla na podlagi predlaganih rešitev. Predlagane so različne rešitve in iz različnih razlogov, med katerimi je tudi dolgoživost prebivalstva, kar je seveda spodbudno in dobro, vendar pa so s tem povezani določeni izzivi, s katerimi se bo družba v prihodnosti morala soočiti (dolgotrajna oskrba, staranje prebivalstva, itd.). Spremenjenim

družbenim razmeram pa bo potrebno v prihodnosti spremeniti tudi zakonodajo, torej tudi zakonodajo s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Kot že omenjeno je Bela knjiga strokovni dokument, ki je **podlaga za nadaljnjo razpravo o možnih rešitvah pokojninskega in invalidskega zavarovanja**, ki bodo morale biti oblikovane na način, ki bo sprejemljiv za vse generacije in o katerem bo potrebno medgeneracijsko soglasje. Pojasnujemo vam, da so v Beli knjigi poleg predlogov navedeni oziroma pojasnjeni tudi razlogi ter učinki raznih predlogov sprememb. Bela knjiga je objavljena na spletni strani MDDSZ (http://www.mddsz.gov.si/nc/si/medijsko_sredisce/novica/article/1939/7901/) in si jo lahko prebere vsak, zato predlagamo, da si tudi sami preberete izzive, pred katerimi to zavarovanje stoji ter predloge možnih rešitev, ki zadevajo področje, ki ga izpostavljate. Poudarjamo pa, da dokument ne predstavlja reforme, temveč zgolj strokovno podlago za nadaljnjo javno razpravo, po kateri bodo vzpostavljene rešitve, o katerih bo mogoče doseči soglasje s socialnimi partnerji.

Lepo pozdravljeni.